

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΦΕ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀρχαίων λαῶν δὲν φαίνεται γνωστὸς ὁ καφές. Τῷ ὄντι, ἦτο ἄγνωστος καὶ παρ' Ἑλλήσι καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, ἀν καὶ τινες ἐνθουσιασται τῶν ἐθνῶν τούτων δι' ἐκχυρίζοντα τοῦναντίον, ἐν οἷς καὶ ὁ Pietro della Valla, ὅστις ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ καφές εἶναι τὸ νηπενθές ὅπερ ἡ Ελένη ἔλαβε παρὰ τινος Αἰγυπτίας, καὶ τὸ ὅποιον ὁ Ὅμηρος συσταίνει ὡς ἱκανόν· εἰς κατεύθυνσιν τοῦ πνεύματος ἐν ἐν τῷ ἀνωτάτῳ βαθμῷ ὀργῆς, βαρυθυμίας καὶ συμφορᾶς. Ὁ Πάσχιος (Paschius), ἐν τῷ περὶ νέων Ἐφευρέσεων συγγράμματι του, τοποθετεῖ ἐν Λεψία τῷ 1700, δι' ἐκχυρίζεται· ὅτι ὁ καφές ἐμπεριλαμβάνεται μεταξύ τῶν δώρων ἁγίου δ' Ἀβιγαήλ προσήνεγκε τῷ Δαβὶδ, ὅπως ἐξελώσῃ αὐτόν (Βασιλ. Β. 25. Σ 18).

Τὴν ἄνω Αἰθιοπίαν θέλουσι τινές ὡς τὴν πρώτην παραγωγὴν χώρον τοῦ καφέ· ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἡ χρῆσις αὐτοῦ γίνεται ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων· οἱ Πέρσαι παρεδέχθησαν δι' ἑτέρου τὸν καφέν, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Ἀραβες, οἵτινες μετέδωσαν αὐτόν εἰς ἡμᾶς.

Ἀπειροὶ μῦθοι ἐπενεώθησαν ἐπὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ καφέ, μεταξύ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ὁ τοῦ πτωχοῦ Δερβίστου τοῦ κατοικοῦντος κοιλιάδα τινὰ τῆς Ἀραβίας, καλύβην δὲ καὶ ὀλίγας αἰγας ὡς μόνον ἰδιοκτησίαν ἔχοντος. Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν αἱ αἰγες ἐπανήρχοντο ἀπὸ τῆς βοσκῆς, ὁ Δερβίση· εἶδε μετ' ἐκπλήξεως τὴν παραγὴν τῶν ζώων τούτων· τὴν ἐπαύριον, ἀκολουθήσας αὐτάς κατὰ πόδας, περιετήρησεν ὅτι ἐβοσκον τοὺς κλάδους καὶ τοὺς καρποὺς δανδρυλλίου διαφυγόντος μέχρι τοῦδε τὴν προσοχὴν του. Ἀποπειραθεὶς τὴν ἐνέργειαν τοῦ βοτάνου ἐφ' ἑαυτοῦ, ἠρθάνθη ἐθθυμίαν ὑπερφοῦν συνοδευομένην ὑπὸ τοιαύτης ἀδρεναχίας, ὥστε οἱ συνεταιροὶ του ἐξέλαβον αὐτόν ὡς ἄνθρωπον παράδοξον καὶ ὑπὸ δαιμονίου πνεύματος κατεχόμενον. Τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην διεκοίνωσεν εἰς τοὺς λοιποὺς Δερβίσας, οἵτινες, χρυσάμενοι τοῦ καφέ, ἤρξαντο διαδίδοντας τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Φανερόν εἶναι ὅτι ὁ μῦθος οὗτος, ἀποδεδειγμένος ὑπὸ τοῦ Δουρουρ, ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ Φάουστ Νέρωνος, Μαρωνίτου, καθηγητοῦ τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Ῥώμῃ, δημοσιεύσαντος ἐν ταύτῃ τῇ τόλμῃ τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐγγερίδιον, φανερόν εἶναι λέγομεν, ὅτι ὁ μῦθος οὗτος ἐπενεώθη ὑπὸ τῶν Ἀραβίων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς δοξασίας, ὅτι ὁ καφές ἔλκει τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν.

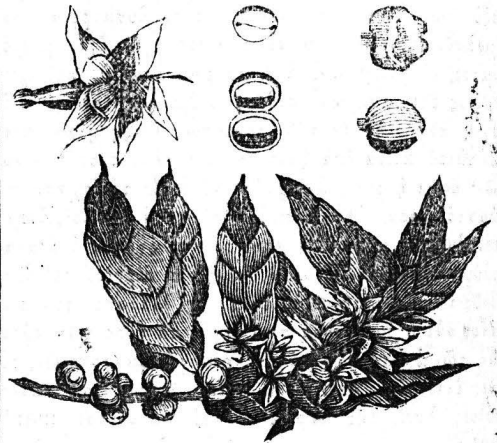
Οἱ Πέρσαι διηγούνται ὅτι, ἀνεθνήσαντες ποτὲ τοῦ Μωάμεδ, ὁ Ἀγγέλως Γαβριήλ ἐφύρε τὸ ποτὸν τοῦτο εἰς ἱστίον αὐτοῦ.

Ἐκτὸς τούτων, εὐρίσκεται καὶ ἱστορία ἡγουμένου Μοναστηρίου τινὸς ἐν Ἀραβίᾳ, ὅστις ἀκούσας τὴν ἐπὶ τῶν αἰγῶν τοῦ Δερβίστου ἐνέργειαν τοῦ καφέ, καὶ παρατηρήσας ὅτι οἱ Μοναχοὶ αὐτοῦ κατελθμβάνοντο ὑπὸ τοῦ ὕπνου κατὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν παννυχίδας, μηδεμίαν προσήλωσιν ἔχοντες εἰς τὴν θρησκευτικὴν ταύτην ἐργασίαν, ἐπέστηεν αὐτοῦ γενναίως ἀρέψῃ μα τῶν κόκκων τούτων, ὅπερ παρήγαγε αἰσιώ-

τατα ἀποτελέσματα. Οὕτως ἐνισχύθη ἡ χρῆσις τοῦ καφέ, ἥτις μετ' οὐ πολὺ διεδοθη καθ' ὅλην τὴν Ἀραβίαν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ὁ καφές ἔτυχε μεγίστης ὑποδοχῆς, καὶ ἀνεκλήθη ὑπ' ὅλου τοῦ Κόσμου.

Συγγραφεῖς τινὲς λαλοῦσι περὶ τινος μολλᾶ, καλουμένου Σχαδελλῆ, ὅστις μὴ δυνάμενος ν' ἀφιερῶθαι εἰς τὰς νυκτερινὰς αὐτοῦ προσευχὰς ἕνεκα τῆς διηνηκούς νάρκης ὑπ' ἧς κατείχετο, ἐπιειράθη τοῦ ποτοῦ τούτου, τοῦ ὁποίου ἀναγνωρίζας τὰ εὐτυχεῖ ἀποτελέσματα, ἐλάλησε περὶ τούτων εἰς τοὺς συνεταιροὺς Δερβίσας, οἵτινες διέδωσαν ἐτι μᾶλλον τὴν χρῆσιν.

Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι περὶ τὰ μέσα τοῦ Θ'. αἰῶνος ἀπὸ τῆς Ἐγείρας, ἦτοι τὸ 18. τῆς Χρηστιανικῆς Ἐποχῆς, οἱ Ἀραβες ἤρξαντο τῆς καλλιέργειας τοῦ καφέ. Γεμκλεδδὶν ὁ Ἀβ.δ. Ἀβδα-

Θάμνος τοῦ Καφέ.

λάχ, Μεχμέτ-βέν Σεῖδ, δ' ἐπικληθεὶς Δασβχανῆ, διότι εἶχε τὸ γένος ἀπὸ τῆς Δασβχάν, μικρᾶς πόλεως τῆς Γεμένης, Μουρτῆ· τῆς Ἀδένης, μικρᾶς πόλεως καὶ περισημοῦ λιμένος τῆς Ἀραβίας, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ στενοῦ τῆς Ἐρυθρᾶς Θανάσης, ἀναγκασθεὶς ν' ἀποδημῆσαι ἐν Ἀραβίαν χάριν ὑποθέσεων, καὶ διαμίνων ἐκεῖ ἐπὶ τινι χρόνῳ, παρετήρησεν, ὅτι οἱ κάτοικοι ἐποίουν χρῆσιν τοῦ καφέ, καὶ ἐνεκωμίαζον τὰς ἰδιότητας τοῦ ποτοῦ τούτου. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀδένην, καὶ ἀνεθνήσας ποτὲ ἐνεθυμύθη τοῦ ποτοῦ, καὶ πῶν ἐξ αὐτοῦ ἀνέλαβε. Παρατήρησεν δὲ ὅτι εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ διασκεδάζειν τὸν ὕπνον καὶ τὴν νάρκην, καὶ καθιστᾶν τὸ σῶμα κοῦφον καὶ εὐσπυρον. Τὸ παράδειγμα του ἀκολουθήσαντες οἱ κάτοικοι τῆς Πόλεως, οἱ κριταὶ καὶ αὐτοὶ οἱ θάνασσοι ἐπινον καφέν, εἰς τὰς σπουδὰς τῆς ἐπιστήμης των. οἱ δὲ ὅπως ἀνωτέρων ἐξαισχωτὶ τὰς μηχανικὰς αὐτῶν ἐργασίας.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἡ χρῆσις τοῦ ποτοῦ τούτου κατέστη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κοινὴ. Οἱ Φακίροι ἐπινον καφέν ἐν τῷ ναῷ ἄδοντας ὕμνους εἰς τὸν Θεόν. Ὁ καφές ἐτίθετο ἐν τινι ἀγγεῖῳ ἐξ ἀργίλου, ὁ ἀρχιερεὺς ἐλάμβανε ἀπὸ τοῦ δοχείου τούτου διὰ μικροῦ κοχλιαρίου καὶ προσήνεγκε πρὸς ἀπαντὰς ἀλληλοδιαδόχως, ἀργόμενος ἀπὸ τῶν ἐκ δεξιῶν ἱσταμένων, καθ' ὃν χρόνον ἐψάλλον τὰς συνήθεις αὐ-